

יכון בקריאת ששה פסוקים אלו שהם כנגד 1 דמילוי יוד דשם ב"ן להשאר בו הארה מתוספת נשמה של שבת שעברה

כא אֵלֶּיךָ מִנִּיבֵי מִשְׁכַּנָּא
מִשְׁכַּנָּא דְסִדְרוּתָא דִּי אֲתִמְנִי
עַל מִימְרָא דְמִשָּׁה פְּלִחֵן לִיּוֹאֵי
בִידָא דְאִתְמַר בְּרֵ אַהֲרֹן
כְּהֵנָּא: כב וּבְצַלְאֵל בֶּר אֹרִי

כא אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן הַמִּשְׁכָּן הַעֲדֹת אֲשֶׁר
פָּקַד עַל־פִּי מֹשֶׁה עֲבַדְתָּ הַלְוִיִּם בְּיַד
אִיתְמַר בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן: כב וּבְצַלְאֵל בֶּן־

(21) The following are the accounts of the Sanctuary — the Sanctuary of testimony — enumerated by order of Moshe, [for] the work of the Levites under the direction of Itamar the son of Aharon the priest. (22) And Betzaleil son of

RASHI

רש"י

(21) **The following are the accounts** — Enumerated here in this section, are all the weights of the silver, gold and copper that had been donated to the Sanctuary. And listed [also] are all of the Sanctuary's vessels [needed] for all its Holy Service. **The Sanctuary — the Sanctuary** — [This word משכן is] mentioned twice here as an allusion to the Holy Temple, which was [to be] taken [by God] as collateral (משכון) [as it were] when it was twice destroyed because of Israel's sins (Tanchuma 2). **The Sanctuary of testimony** — [So called, because it bears] testimony for Israel that the Holy One, Blessed is He, forgave them regarding the incident of the [golden] calf (see Chapter 32 above) — for now, He had

(כא) אֵלֶּה פְּקוּדֵי. בְּפִרְשָׁהּ זו נִמְנָו כָּל מִשְׁקָלֵי נְדָבַת הַמִּשְׁכָּן לְכֶסֶף וְלַזָּהָב וְלַנְּחֹשֶׁת וְנִמְנָו כָּל בְּלִיּוֹ לְכָל עֲבוּדָתוֹ: הַמִּשְׁכָּן מִשְׁכָּן. שְׁנֵי פַעְמִים רָמַז לְמַקְדָּשׁ שְׁנַתְּמִשְׁכָּן בְּשְׁנֵי חוֹרְבָנָיו עַל עֲוֹנוֹתֵיהֶן שֶׁל יִשְׂרָאֵל: מִשְׁכָּן הַעֲדוּת. עֲדוּת לְיִשְׂרָאֵל שׁוֹתֵר לָהֶם הַקְּבִ"ה עַל מַעֲשֵׂה הַעֲגָל שֶׁהָרִי הִשְׁרָה שְׂכִינְתּוֹ בְּיַמֵּיהֶם: עֲבוּדַת הַלְוִיִּם. פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן וְכִלָּיו הֵיא עֲבוּדָה הַמְּסוּרָה לְלוֹיִם בְּפִדְיָא לְשֵׁאת וּלְהוֹרִיד וּלְהַקִּים אִישׁ אִישׁ לְמִשְׁאֵו הַמוּפְקָד עָלָיו כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בְּפִרְשֵׁת נִשְׂא: בְּיַד אִיתְמַר. הוּא הִיָּה פְּקִיד עֲלֵיהֶם לְמַסּוֹר לְכָל בֵּית אָב עֲבוּדָה שְׁעָלָיו: (כב) וּבְצַלְאֵל בֶּן אֹרִי וְגו' עָשָׂה אֶת כָּל אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה. אֲשֶׁר צִוָּה אוֹתוֹ מֹשֶׁה אֵין כְּתִיב כָּאֵן אֵלָא כָּל אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה אֶפְלוּ דְבָרִים שְׁלֵא אָמַר לוֹ רַבּוֹ הַסְּכִימָה דְעָתוֹ לְמָה שֶׁנֶּאֱמַר לְמֹשֶׁה בְּסִינֵי בֵּי מֹשֶׁה צִוָּה לְבְּצַלְאֵל לַעֲשׂוֹת תְּחִלָּה בְּלִים וְאַחַר כֵּן מִשְׁכָּן

cause His Divine Presence to rest among them (Tanchuma 2). **[For] the work of the Levites** — The accounts of the Sanctuary and its vessels is the Holy Service which was entrusted to the Levites in the desert — namely (see Sifte Chakhamim), to carry, disassemble and erect [the Sanctuary], each individual for the load to which he had been assigned, as is stated in the section Nasso (see Numbers Chapter 4). **Under the direction of Itamar** — He was appointed in charge of them, to assign each [Levite] family the Holy Service for which it was responsible. (22) **And Betzaleil son of Uri ... did everything that the Lord had commanded Moshe** — Our verse here does not state, "[did everything] which Moshe had commanded him," but rather, "[did everything] that the Lord had commanded Moshe." [This teaches us that] even regarding matters that his master [Moshe] had not told him, Betzaleil's own opinion complied with that which had been stated to Moshe at [Mount] Sinai (Bereishit Rabbah 1:14). For Moshe ordered Betzaleil to first make the vessels, and only after that the Sanctuary [structure itself. To this,] Betzaleil said to him: "It is customary in the world to first

בר חור לְשִׁבְטָא דִּיהוּדָה עֲבַד
 ית כָּל דִּי פְקִיד יִי ית מוֹשֶׁה:
 כג וְעִמִּיה אֶהְלִיאָב בֶּר
 אַחִיסָמָךְ לְשִׁבְטָא דְדָן נְגַר
 וְאִמֵּן וְצִיר בְּתַכְלָא וּבְאַרְגָּוָנָא
 וּבְצִבְעֵ זְהוּרִי וּבְבוּצָא: כד כָּל
 דְּהָבָא דְּאִתְעֵבַד לְעִבְדָא בְּכָל
 עִבְדֵּת קוּדְשָׁא וְהוּהוּ דְּהָב
 אֶרְמוּתָא עֶסְרִין וְתִשְׁעֵ כְּפָרִין
 וְשִׁבְעֵ מֵאָה וְתַלְתִּין סְלַעִין

אֲוִרִי בֶן־חֹר לְמִטֵּה יְהוּדָה עָשָׂה אֶת כָּל־
 אֲשֶׁר־צִוָּה יְדוּהָ אֶת־מֹשֶׁה: כג וְאִתּוֹ
 אֶהְלִיאָב בֶּן־אַחִיסָמָךְ לְמִטֵּה־דָן חָרַשׁ
 וְחָשֵׁב וְרָקֵם בְּתַכְלֵת וּבְאַרְגָּמָן וּבְתוֹלַעַת
 הַשָּׁנִי וּבַשֵּׁשׁ: ס כד כָּל־הַהֶהָב הָעֹשִׂי
 לְמִלְאכָה בְּכָל מְלֹאכֶת הַקֹּדֶשׁ וַיְהִי וְהָב
 הַתְּנוּפָה תִּשְׁעֵ וְעֶשְׂרִים כָּפָר וְשִׁבְעֵ מֵאוֹת

Uri son of Chur of the tribe of Yehudah, did everything that the Lord had commanded Moshe. (23) And with him was Aholiav son of Achissamakh from the tribe of Dan, [who was] a carpenter, master weaver, and embroiderer of [wool dyed] green[ish-blue], [wool dyed] purple, strips of [wool dyed] crimson and linen. (24) All the gold [donated] for this work was used up in completing the holy work. And the [total] gold [donated] as a wave-offering was twenty-nine *kikar* and seven hundred and thirty shekel, according to the

RASHI

make a house and only afterwards to place furnishings inside it.” Moshe responded: “[You are correct!] Thus did I indeed hear from Mouth of the Holy One, Blessed is He!” Continued Moshe, “You must have been in the shadow (צל) of the Almighty (אל), for the Holy One, Blessed is He, surely commanded me so.” [Here, Moshe was referring to the

meaning of Betzaleil’s name (בצל-אל).] And indeed Betzaleil made the Sanctuary first and only after that did he make the vessels (Berakhot 55a). (24) Kikar — [A regular kikar is] equivalent to sixty maneh. A kikar according to the Sanctuary standard, however, is double [that of a regular kikar weight], being equivalent, therefore, to [twice sixty maneh, namely,] 120 maneh [which is the kikar weight referred to here in the Sanctuary]. Now, one maneh is equivalent to twenty-five selah [or shekel]. This means that one kikar according to the Sanctuary standard is equivalent to [120 X 25 shekel, i.e.,] three thousand shekel. [Now, since the amount of silver in the next verse is stated to be 100 kikar and 1,775 shekels, this proves that indeed the kikar weight used as the Sanctuary standard is double. For had the kikar here been the regular sixty maneh, i.e., 1,500 shekel, then the remaining individual shekel that did not amount to a full kikar could not have been 1,775 shekel, for that is equivalent to more than a kikar; in that case, the amount would have rather been written as an additional kikar with 275 shekel left over. However, since now, Scripture (in verse 25) states an amount of 100 kikar and 1,775

רש"י

אמר לו בצלאל מנהג העולם לעשות תחלה בית ואחר כך משים בלים בתוכו אמר לו כך שמעתי מפי הקב"ה אמר לו משה בצל אל היית כי בודאי כך צוה לי הקב"ה וכן עשה המשכן תחלה ואחר כך עשה בלים: (כד) כפר. ששים מנה ומנה של קדש כפול היה הרי הכפר ק"כ מנה והמנה כ"ה סלעים הרי כפר של קדש שלשת אלפים שקלים לפיכך

בְּסֻלְעֵי קוֹדֶשׁ־אֵ: כה וְכֶסֶף
מִנִּינֵי כְנֻשְׁתָּא מֵאָה כִּכְרִין
וְאַלְף וְשִׁבְעֵי מֵאָה וְשִׁבְעִין
וְחֻמְשָׁא סֻלְעִין בְּסֻלְעֵי קוֹדֶשׁ־אֵ:
כו תִּקְלָא לְגַלְגְּלָתָא פְּלִגְוֹת
סֻלְעָא בְּסֻלְעֵי קוֹדֶשׁ־אֵ לְכֹל
דְּעֵבֵר עַל מִנִּינְיָא מִבְּר עֶסְרִין
שְׁנִין וְלַעֲלָא לְשִׁית מֵאָה

וְשִׁלְשִׁים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ: כה וְכֶסֶף
פְּקוּדֵי הָעֵדָה מֵאֵת כֶּפֶר וְאַלְף וְשִׁבְעֵי מֵאוֹת
וְחֻמְשָׁה וְשִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ:
כו בְּקַע לְגַלְגְּלֹת מַחְצִית הַשֶּׁקֶל בְּשֶׁקֶל
הַקֹּדֶשׁ לְכֹל הָעֵבֵר עַל־הַפְּקוּדִים מִבֶּן
עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה לְשֵׁשׁ־מֵאוֹת אֶלְף

Sanctuary shekel standard. (25) And the silver [collected from] the community census [amounted to] one hundred *kikar* and one thousand seven hundred and seventy-five shekel, according to the Sanctuary shekel standard, [from the collection of] (26) One *beka* per capita, [equivalent to] a half a shekel according to the Sanctuary shekel standard — for each one of the six hundred and three

RASHI

shekel, then clearly the kikar standard used here is the double one, namely, equivalent to 3,000 shekel (Siftei Chakhamim). And] therefore, [besides the kikar amounts.] Scripture is enumerating the individual shekel-weight of metal that amounted to less than 3,000 shekel-worth, i.e., which did not amount to a [full] kikar's weight (Bekhorot 5a). (26) Beka — This term [literally meaning "split" or "half,"] denotes a weight of a half shekel (see Rashi on Genesis 24:22).

Six hundred [and three] thousand [five hundred and fifty] — *This was the total number of Israelites [i.e., not including the Levites (Siftei Chakhamim)]. And the Israelites totalled the same in the Book of Numbers [at the census taken] after the Sanctuary was erected. [The Levites, having not erred in the golden calf episode, did not need the atonement afforded by donating a half a shekel (ibid)]. Here, too, when the donations were being given for the Sanctuary, the Israelites totalled the above figure. The amount of half-shekel for 600,000 [males] total one hundred kikar, each [Sanctuary-standard] kikar being equivalent to 3,000 shekel (see preceding Rashi for explanation). How [does the total silver mentioned in the preceding verse tally up with the number of Israelites mentioned in our verse]? Well, [as stated above,] 600,000 half-shekel units add up to an equivalent of 300,000 whole shekel, which is, in turn, the equivalent of one hundred kikar [each Sanctuary-standard kikar being 3,000 shekel. Now actually, the total number of Israelites stated in our verse is 603,550]. Thus, the [remaining] 3,550 half-shekel units add up to an equivalent of 1,775 whole shekel. [Hence, the preceding verse's total silver of 100 kikar and 1,775 shekel.]*

רש"י

מִנְה בְּפִרוּטְרוּט כֹּל הַשֶּׁקֶלִים שֶׁפֹּחֲתִין בְּמִנִּינִים מִגִּ' אֶלְפִים שָׁאִין מִגִּיעִין לְכֶבֶר: (כו) בְּקַע. הוּא שֵׁם מִשֶּׁקֶל שֶׁל מַחְצִית הַשֶּׁקֶל: לְשֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלְף וְגו'. כִּי הָיָה יִשְׂרָאֵל וְכִי עָלָה מִנִּינָם אַחַר שֶׁהוֹקֵם הַמִּשְׁכָּן בְּסִפֵּר בְּמִדְבָּר וְאֵף עֵתָה בְּנִדְבַת הַמִּשְׁכָּן כִּי הָיָה וּמִנִּין חֻצְאֵי הַשֶּׁקֶלִים שֶׁל שֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלְף עוֹלָה מֵאֵת כֶּפֶר כֹּל אַחַד שֶׁל שְׁלוֹשֹׁת אֶלְפִים שֶׁקֶלִים בִּיצֵד שֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלְף חֻצְאֵין הָרִי הֵן ג' מֵאוֹת אֶלְף שְׁלֹמִים הָרִי מֵאֵת כֶּכֶר וְהַשְּׁלֹשֶׁת אֶלְפִים וְחֻמְשֵׁים חֻצְאֵין עוֹלִין אֶלְף וְשִׁבְעֵי מֵאוֹת וְחֻמְשָׁה וְשִׁבְעִים שֶׁקֶלִים:

וּתְלָתָא אֲלָפִין וַחֲמִשׁ מֵאָה
וַחֲמִשִּׁין:

וּשְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וַחֲמִשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים:

thousand five hundred and fifty males twenty years old or over who passed through the census.

PROPHETS I Kings 7

נביאים מלכים א פרק ז

מ ועבד חירם ית פּיורֵא וית
מגרוֹפֵיִתָא וית מזרְקֵא ושיִצִי
חירם למעבד ית כל עבֵידתָא
דעבד למלכָא שלמה בבית
מקדשא דני: מא עמודֵיא תרין
ואגני קרונתון די על ריש
עמודֵיא תרתין וסריגתָא
תרתין לכסאָה ית תרתין אגני
קרונתון דעל ריש עמודֵיא:
מב וית רמוניָא ארבע מאָה
לתרתין סריגתָא תרין סדרין
דרמונין לסרגתָא חדא לכסאָה
ית תרתין אגני קרונתון דעל
אפי עמודֵיא: מג וית כסיסֵיא
עשר וית פּיורֵא עשרָא על
כסיסֵיא: מד וית ימָא חד וית
תורי תרי עשר תחות ימָא: מה וית דודֵיא וית מגרוֹפֵיִתָא וית מזרְקֵא וית כל מניָא האלין כעובד

מ ויעש חירום את־הַכִּירוֹת ואת־הַיְעִים ואת־
הַמְזַרְקוֹת ויכל חירם לעשות את־כָּל־הַמְּלֶאכֶה
אשר עשה למלך שלמה בית ידוה: מא עמודים
שנים וגלת הכתרת אשר־על־ראש העמודים
שתיים והשבכות שתיים לכפות את־שתי גלות
הכתרת אשר־על־ראש העמודים: מב ואת־הַרְמֻנִים
ארבע מאות לשתי השבכות שני־טורים רמנים
לשבכה האחת לכפות את־שתי גלות הכתרת
אשר על־פני העמודים: מג ואת־הַמְכַנּוֹת עֶשֶׂר
ואת־הַפִּירֹת עֶשֶׂרָה על־הַמְכַנּוֹת: מד ואת הים
האחד ואת־הַבְּקָר שְׁנַיִם־עֶשֶׂר תחת הים: מה ואת־
הַסִּירוֹת ואת־הַיְעִים ואת־הַמְזַרְקוֹת ואת־כָּל־

(40) And Chiram made the basins [where the ashes removed from the altar were placed], and the shovels, and the bowls. And Chiram finished doing all the work that he did for king Shlomoh for the house of the Lord; (41) The two pillars, and the two bowl-like crowns that were on the top of the two pillars; and the two nets of checker work, to cover the two bowl-like crowns which were upon the top of the pillars; (42) And four hundred pomegranates for the two nets of checker work, two rows of pomegranates for one net of checker work, to cover the two bowl-like crowns that were upon the pillars; (43) And the ten [wagon] bases, and ten basins [which were placed] on the bases; (44) And one sea, and twelve oxen under the sea; (45) And the pots, and the

RASHI

רש"י

(42) **Two rows of pomegranates** — *there were one hundred pomegranates in each row strung through chains.*

(מב) שני טורים רמנים. מאָה רמוניִם בטור תרויִם
בשר־שרוֹת:

הַכֵּלִים הָאֵלֶּה (הָאֵלֶּה קָרִי) אֲשֶׁר עָשָׂה חִירָם לַמֶּלֶךְ
 עֲבַד חִירָם לַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בֵּית
 מִקְדָּשָׁא דִּי נְחֹשֶׁת טָב:

shovels, and the bowls; and all these utensils, which Chiram made for king Shlalomoh for the House of the Lord, were of bright copper.

RASHI

רש"י

(45) **Pots** — of copper which were used to remove ashes from the altar. **Shovels** — spades of copper that were used to rake the ashes into the pots.

(מזה) הַסִּירוֹת. שֶׁל נְחֹשֶׁת לְדָשֵׁן אֶת הַמִּזְבֵּחַ:
 הַיָּעִים. מִגִּרְפוֹת שֶׁל נְחֹשֶׁת לְחַתוֹת בְּהַ דָּשֵׁן לְתַת
 בַּתוֹךְ הַסִּירוֹת:

Writings Mishlei 20

כתובים משלי פרק כ

יט דְּגַלֵּי רוּא אֶכֶל קוֹרְצָא וּלְמֵן
 דְּמִשְׂרָגַג בְּשִׁפּוֹתֵיהּ לֹא
 תַתְּחַלֵּט: כ דְּלִיט לְאֲבוּי
 וּלְאִמִּיָּה נִדְעָף שְׂרָגִיָּה אִידָּ
 אֲתוּנָא דְחֹשׁוּכָא: כא יְרוּתָתָא
 דְּמִסְרָהֲבָא בְּקִדְמָתָא וּבְסוּפָא
 לֹא תַתְּבַרִיךְ: כב לֹא תִימַר
 אֲשֶׁלֶם בִּישָׁתָא סְכָא לְאֵלֶּהָ
 וַיִּפְרָקֶנָּךְ: כג מְרַחֲקִין אֲנוּן
 קִדְם אֵלֶּהָ מִתְקַלָּא וּמִתְקַלָּא
 וּמִשְׁחָתָא דְרַמְיוּתָא לֹא שְׁפִיר קְדַמוּי: כד מִן קִדְם יֵי הַלְכָתִיָּה דְגִבְרָא וּבֵר נִשָּׂא לֹא מִתְבִּין אֲרַחֲתִיָּה:

יט גּוֹלָה־סוֹד הוֹלֵךְ רַכִּיל וּלְפָתָה שְׁפָתָיו לֹא
 תִתְעַרֵב: כ מִקָּלֵל אָבִיו וְאִמּוֹ יִדְעָף נִרוּ בְּאִישׁוֹן
 (קָרִי בְּאִישׁוֹן) חֲשׂוֹף: כא נְחֹלָה מִבְּחַלֵּת (קָרִי מִבְּחַלֵּת)
 בְּרֵאשֵׁנָה וְאַחֲרִיתָהּ לֹא תִבְרַךְ: כב אֶל־תֹּאמַר
 אֲשֶׁלֶם־רַע קוּנָה לִיהוָה וַיִּשַׁע לָךְ: כג תוֹעֵבֵת יְהוָה
 אָבִן וְאָבִן וּמֵאֲזִנֵי מִרְמָה לֹא־טוֹב: כד מִיְהוָה
 מִצְעָדֵי־גִבּוֹר וְאָדָם מֵה־יְבִין דִּרְפוֹ:

(19) He who reveals secrets, goes about as a talebearer, and flatters with his lips; do not mingle with him. (20) Whoever curses his father or his mother, his lamp shall flicker in utter darkness. (21) An inheritance acquired hastily in the beginning, will not be blessed in the end. (22) Do not say, I will repay evil; rather, hope to the Lord, and He shall save you. (23) Different weights are an abomination to the Lord; and cheating scales are not good. (24) Man's steps are from the Lord; how can a man then understand his own way?

RASHI

רש"י

(19) **Flatters with his lips** — i.e., who speaks smoothly to seduce and entice you. (20) **Will not be blessed** — one who hurries to take first, as an example, the sons of Gad and the sons of Reuvein, who hastened to take their share on the other side of the Jordan. **Will not be blessed** — for they were exiled several years before the rest of the tribes. (22) **I will repay evil** — to my neighbor.

(יט) וּלְפָתָה שְׁפָתָיו. הַמְדַבֵּר חֲלָקוֹת לְפִתּוֹתָךְ
 וְלִהְסִיתָךְ: (כ) יִדְעָף. יִקְפֹּץ: (כא) מִבְּחַלֵּת. הַמְמַהֵר
 לִיטוֹל תְּחִלָּה בְּגוֹן בְּנֵי גָד וּבְנֵי רְאוּבֵן שֶׁמָהֲרוּ לִיטוֹל
 חֲלָקָם בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן: לֹא תִבְרַךְ. שְׁגָלוּ בְּמָה שְׁנִים
 קוֹדָם שָׂאָר הַשְּׁבָטִים: (כב) אֲשֶׁלֶם־רַע. לְחַבִּירֵי:

Mishnah Demai, chapter 6

משנה דמאי פרק ו

(1) If a man accepted a [sharecropping] field from an Israelite, or from an idol worshipper, or from a *Kuti* [for a percentage of the produce], he may set the [landlord's] share before him [untithed; a leniency to encourage people to accept fields for sharecropping so that lands in Israel should not lie fallow]. [However] if a man rented a field from an

Israelite [for a fixed amount of produce as a rental fee], he must first give *terumah* [from the rental fee] and then give it to the landlord [for as soon as the produce has been smoothed into piles he is obligated to set aside *terumah*; however, that is not the case for tithes and, therefore, he does not need to tithe]. Rabbi Yehudah says; This [that there is no need to tithe] applies only when he pays him [the rental with produce] of the same field and of the same variety; but when he pays him with the produce from another field [even of the same variety] or [produce of the same field but] of another variety, [since this is more similar to paying a debt rather than splitting the take] he must tithe [the rental first because it is prohibited to pay debt from untithed produce] and then give it to him. (2) If a man rented a field from an idol worshipper [for a fixed amount of produce as a rental fee], he must [not only give *terumah* but must also] tithe [the rental; this was instituted as a penalty to the renter in order to discourage renting from an idol worshipper, with the intent of discouraging an idol worshipper from owning land] and then give it to him. Rabbi Yehudah says; Also if a man rented from an idol worshipper a field which had [been stolen and] formerly belonged to his father [for a share in the produce], he must first tithe the rental and then give it to him [so as to encourage him to purchase it from him]. (3) If a priest or a Levite rented a field from an Israelite [for a share in the produce],

א המקבל שדה מישׂראל, מן הנכרי ומן הכותי, יחלק לפניהם. החוכר שדה מישׂראל, תורם ונותן לו. אמר רבי יהודה, אימתי. בזמן שנתן לו מאותה השדה ומאותו המין, אבל אם נתן לו משדה אחרת או ממין אחר, מעשר ונותן לו: ב החוכר שדה מן הנכרי, מעשר ונותן לו. רבי יהודה אומר, אף המקבל שדה אבותיו מן הנכרי, מעשר ונותן לו: ג כהן ולוי

בנו עובדיה מברטנורא

א המקבל שדה. למחצה לשליש ולרביע בדרך האריסין: יחלק לפניהם. ואינו צריך לעשר חלק בעל השדה, אבל מניח לפניהם חלק שכר הקרקע כשאינו מעושר, ולא חייבו חכמים למקבל שיעשר על חלקו של בעל השדה, ויתן לו מה שפסק עמו כשהוא מעושר מפני ישוב ארץ ישראל, כדי שלא ימנעו מלקבל השדות באריסות: החוכר. מקבל השדה בדבר קצוב כך וכך כורין לשנה, בין שהיא עושה הרבה בין שהיא עושה מעט: תורם ונותן לו. אבל לא מעשר, דכל חוכר על מנת כן יורד לשדה שיתן לו חכירותו מפירות הגדילים בשדה בטבלם, ומיהו משום דאין להשהות התרומה דאי אפשר לגרן שתעקר אלא אם כן נתרמה, משום הכי תורם ונותן לו, ומסתבר דמנכה לו התרומה מחכירותו דמאי שנא תרומה ממעשר: אמר רבי יהודה. אימתי סגי לחוכר שיתרום לבד ואינו מעשר, כשנותן לו חכירותו מאותה שדה ומאותו המין, אבל אם נתן לו משדה אחרת אף מאותו המין, או ממין אחר אף מאותה שדה, כגון שזרע מקצת השדה מין אחר כשיעור חכירותו, חייב אף לעשר, דדמי לפורע חובו, אי נמי אין דעת [המחכיר] לקבל פירות טבולים, אלא כשפורע לו מאותה השדה ומאותו המין: ב החוכר שדה מן הנכרי. קנס קנסו חכמים לחוכר שדה מן הנכרי שיהא מעשר מה שנותן לו, כדי שלא יהא שום ישראל חוכר שדה ממנו ותשאר בורה בידו, ומתוך כך יצטרך למכרה לישראל בדמים מועטים, ובמקבל באריסות לא קנסו, שיותר חפץ נכרי בחכירות מבאריסות: שדה של אבותיו. שגול הנכרי מאבותיו וקנסוהו שיעטרך לעשר, כדי שידחוק עצמו ויקנה מן הנכרי, שמתוך שהיא חביבה עליו שהיתה של אבותיו לא יניח לקבלה מן הנכרי ביותר מן הראוי לה, וכשיכבד עליו המעשר יקנה, וכוותיה דרבי יהודה קיימא לן,

just as the tenants [must] share the [agreed percentage of] common produce [with the landlord] so, too, they share with the landlord [an equal percentage of] the *terumah* [so that he may give it to the priest of his choice]. Rabbi Eliezer says; [All] the tithes belong to the tenant [where he is a Levite and all the *terumah*, in the case where the renter was a priest], for they entered [into the transaction with] the field with this expectation [the *halachah* does not follow Rabbi Eliezer].

(4) If an Israelite rented a field from a priest or from a Levite [for a share in the produce], the tithes belong to the landlord [here, everyone agrees that this was their intent when they rented out their field]. Rabbi Yishmael says; [So, too,] if an inhabitant of the provinces rented a field from an inhabitant of Jerusalem, the second tithe belongs to the inhabitant of Jerusalem. However, the Sages say; [Since] the inhabitant of the provinces is able to go up himself and eat the second tithe in Jerusalem [therefore they share according to their percentages]. (5) One [an Israelite] who rented olive trees [from a priest or a Levite] for the oil; he and the landlord share the *terumah* just as they share the common produce [even though we stated above that it belongs to the owner of the field; here, however, it is not a field, only trees]. Rabbi Yehudah says; If an Israelite rented olive trees from a priest or a Levite to produce oil [to sell] for half the profit, the tithes [do] belong to the landlord [Rabbi Yehudah maintains that there is no difference between fields or trees; the *halachah* does not follow this view]. (6) The School of Shammai say; A man should only sell his olives to a *chaver* [so that the produce is pressed in purity], but the School of Hillel say; One may sell them [in a dry state before the juice starts dripping out or becomes wet in some other manner so that it is in a state prior to becoming

רבנו עובדיה מברטנורא

דלא פליג תנא קמא עליה: **ג כשם שחולקין בחולין כך חולקין בתרומה**. כשנוטל בעל השדה מוחצה ושליש ורביע ממה שהוציאה השדה, נוטל גם כן מוחצה ושליש ורביע מן התרומה והמעשרות המוטלות עליה, ונותן הוא לכל כהן ולוי שירצה: **אף המעשרות שלהן**. אם המקבל כהן כל התרומה שלו, ואם לוי הוא כל המעשר שלו: **שעל מנת כן**. ירדו לקבל שדה זו באריסות, ואין הלכה כר' אליעזר, דאף על גב דעל מנת כן ירדו, במה קנו: **ד המעשרות לבעלים**. בהא אפילו רבנן דפליגי עליה דרבי אליעזר מודו, דכיון דשדה של בעלים, מקום מעשר שיורי שייריה: **הקרתני**. לשון קריה, כלומר, האיש היושב בקריה בכפרים, שכן דרך בני הכפרים לקבל שדה מבני הכרכים: **יכול הוא הקרתני וכו'**: הלכך כל אחד נוטל חלקו במעשר שני וכן הלכה: **ה המקבל זיתים לשמן**. ישראל שקבל זיתים מכחן או מלוי. **כשם שחולקין בחולין כך חולקין בתרומה**. ואף על גב דלעיל לבעלים, הכא שאני דלא קיבל קרקע אלא אילנות, ורבנן לא עבדי זיתים כקרקע: **או למחצית שכר**. שימכור השמן ויחלקו הריוח לאמצע: **המעשרות לבעלים**. דר' יהודה עביד זיתים כקרקע, ואין הלכה כרבי יהודה: **ו לא ימכור אדם זיתיו**. זיתים שנתלשו מן האילן ולא הוכשרו לקבל תומאה, כגון שעדיין לא הזיעו זיעת המעטן שהיא מכשרתן לקבל תומאה: **אלא לחבר**. לפרוש המוחזק לטהרות, ולא ימכרם למי שאינו חבר שלא ידרוך אותם בטומאה: **אף למעשר**. אף למי שלא קיבל עליו אלא לעשר אבל לא קבל עליו להיות מוחזק לטהרות יכול למוכרם, דכיון דאכתי לא הוכשרו אימור שמא יאכלום קודם

שקבלו שדה מישראל, כשם שחולקין בחולין כך חולקין בתרומה. רבי אליעזר אומר, אף המעשרות שלהן, שעל מנת כן באו: **ד ישראל שקבל מכהן ומלוי, המעשרות לבעלים**. רבי ישמעאל אומר, הקרתני שקבל שדה מירושלמי, מעשר שני של ירושלמי. **והכמים אומרים**, יכול הוא הקרתני לעלות ולאכלו בירושלים: **ה המקבל זיתים לשמן, כשם שחולקין בחולין כך חולקין בתרומה**. רבי יהודה אומר, ישראל שקבל מכהן ומלוי זיתים לשמן למחצית שכר, המעשרות לבעלים: **ו בית שמאי אומרים**, לא ימכר אדם את זיתיו אלא לחבר. בית הלל אומרים, אף

susceptible to defilement] also to a man who gives tithes [but is not meticulous regarding purity, since it is possible for him to consume them in their present state, thereby not defiling them]. However, the pious among the School of Hillel used to act in accordance with the opinion of the School of Shammai. (7) If two men gathered [the fruit of] their vineyards into one vat, [of whom] one tithes and the other does not, he who tithes, tithes his own [percentage, i.e., half] while his [partner's] share wherever it may be [is

demai, i.e., since it is possible that when he physically removes half the wine, he removes part of that which belongs to the other which was not tithed; therefore, it is treated as being in doubt and he must tithe again]. (8) If two men rented a field [for a share in the produce], or if they inherited [the field] or became partners in it, the one [who tithes] may say to the other [who does not tithe]; You take the [stalks of] wheat in this place while I will take the [stalks of] wheat from another place, or: You take the wine [grapes] in this place while I will take the wine [grapes] from another place [and he need tithe only what he takes, since here, where the produce is still connected to the ground, we may say that each took his own produce through the law of *yeish bereirah*]; but he may not say to him; You take the wheat while I will take the barley [thereby exchanging part of his wheat for the other's barley], or; You take the wine while I will take the oil [thereby exchanging part of his wine for the other's oil, since switching is similar to selling and a *chaver* may not sell untithed produce]. (9) If a *chaver* [who is meticulous regarding purity] and an *am ha'aretz* inherited [the property of] their father who was an *am ha'aretz* [and whose produce is *demai* and may be defiled], the *chaver* may say to his brother; You take the wheat which is in this place [and this wheat is susceptible to become defiled] while I will take the wheat which is another place [which I know is not defiled]

רבנו עובדיה מברטנורא

שייעו, ואף על גב דרוב זיתים אין עומדין לאכלן כר, בעלילה כל דהוא דמצינן לתלות תלינן. ורמב"ם מוקי פלוגתייהו דבית שמאי ובית הלל, דבית שמאי סברי אסור לגרום טומאה לחולין שבארץ ישראל, ובית הלל סברי מותר לגרום טומאה לחולין שבארץ ישראל: **וצנועי בית הלל**. ותיקין המדקדקין במצות שהיו בבית הלל: **ז אחד מעשר**. נאמן על המעשרות: **ואחד אינו מעשר**. אינו נאמן על המעשרות: **המעשר מעשר את שלו**. מתקן חצוי מכל מה שגדל בכרם של שניהם: **וחלקו בכל מקום שהוא**. בירושלמי מפרש דהכי קאמר וחלקו של חבירו דהיינו של זה שאינו מעשר בכל מקום שהוא דמאי הוא. ומשום דאין ברירה הישיבין שמא חצי חלקו של המעשר ביד חבירו שאינו מעשר חצוי חלק חבירו בידו, הלכך אף על פי שכבר תיקן החצוי מכל מה שגדל בכרם, חייב לתקן בתורת דמאי חצוי חלק חבירו שבידו: **ז טול אתה חטין שבמקום פלוני**. הכא מיירי שחלקו שדה בקמותיה וענבים המחוברים בכרם, הלכך יש ברירה ואמרין זהו חלקו המגיעו והמעשר מעשר את שלו ודיו. ולעיל איירי שחלקו בתלוש, והתם אין ברירה, דכל קלח וקלח של שותפים הוא, וצריך לעשר דמאי על חלק חבירו שבידו: **אבל לא יאמר לו טול אתה חטין ואני שעורים**. דליכא למימר הכא זהו חלקו המגיעו, אלא הוי כמחליפים זה לזה ונמצא זה המעשר מוכר חלקו למי שאינו מעשר: **ט חבר**. הנאמן לטהרות ואין צריך לומר למעשרות: **שירשו את אביהן עם הארץ**. ופירות שהניח הווי דמאי

למעשר. וצנועי בית הלל היו נוהגין כדברי בית שמאי: **ז שנים שבצרו את כרמיהם לתוך גת אחת, אחד מעשר ואחד שאינו מעשר, המעשר מעשר את שלו, וחלקו בכל מקום שהוא: ח שנים שקבלו שדה בארסות, או שירשו או שנשתתפו, יכול הוא לומר לו, טל אתה חטים שבמקום פלוני ואני חטים שבמקום פלוני, אתה יין שבמקום פלוני ואני יין שבמקום פלוני. אבל לא יאמר לו, טל אתה חטים ואני שעורים, טל אתה יין ואני (אטל) שמן: ט חבר ועם הארץ שירשו את אביהם עם הארץ, יכול הוא לומר לו, טל אתה חטים שבמקום פלוני ואני חטים**

or; You take the wine which is in this place while I will take the wine which is in that place; but he may not say to him; You take the wheat and I will take the barley, or; You take the moist produce while I will take the dry produce [since he would be switching, as above]. (10) If a proselyte and an idol worshiper inherited [the property of] their father who was an idol worshiper, the proselyte may say to his brother; You take

the idols while I will take the money or; You take the wine while I will take the fruit [here, even though he is exchanging his share in the idol for money, being that, Biblically, a proselyte does not inherit his father, the idol never actually came into his possession and therefore, it is not an exchange]; but if any [part of the inheritance] had already come into the possession of the proselyte, he is forbidden [to say so, since here it would be in exchange for the idol, from which he would be prohibited from deriving any benefit]. (11) If a man sold [*demai*] fruit in Syria [which was captured by King David before he captured all of Israel proper and thus is considered to be similar to Israel regarding some laws, but not regarding others], and declared that it was grown in the Land of Israel [and hence should be tithed], the purchaser must tithe it. [But if he added that] it had already been tithed, he may be trusted, because the mouth which prohibited it, is the same mouth which permitted it [i.e., ordinarily *demai* fruit bought in Syria does not have to be tithed, since most fruit in Syria is imported from outside; here, however, the mouth of the seller prohibited it by saying it was grown in Israel. By the same token, he immediately permitted it by saying it was tithed]. [If he said; The fruit is] from my own field [*demai* fruit actually grown in Syria must be tithed], the purchaser is bound to tithe it, [but if he added;] It has already been tithed, he may be trusted, because the mouth which prohibited

שְׁבִמְקוֹם פְּלוֹנִי, אֶתְּהָ יֵין שְׁבִמְקוֹם פְּלוֹנִי וְאֲנִי יֵין שְׁבִמְקוֹם פְּלוֹנִי. אֲבָל לֹא יֵאמַר לוֹ, טַל אֶתְּהָ חֲטִימִים וְאֲנִי שְׁעוּרִים, טַל אֶתְּהָ הַלֶּחֶם וְאֲנִי (אֶטַל אֶת) הַדִּבְשָׁ: י גַּר וְנִכְרִי שִׁירְשׁוּ אֶת אֲבִיהֶם נִכְרִי, יְכוּל הוּא לֹאמַר, טַל אֶתְּהָ עֲבוּדָה זָרָה וְאֲנִי מְעוֹת, אֶתְּהָ יֵין וְאֲנִי פְרוֹת. וְאִם מְשֻׁבָּאוֹ לְרֵשׁוֹת הַגֵּר, אֶסוּר: יֵא הַמּוֹכֵר פְרוֹת בְּסוּרְיָא, וְאֵמַר מְשַׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הֵן, חֵיב לְעֹשֶׂר, מְעֻשְׂרֵי הֵן, נֶאֱמָן, שֶׁהִפָּה שְׂאֶסֶר הוּא הִפָּה שְׁהִתִּיר. מְשַׁלִּי הֵן, חֵיב לְעֹשֶׂר, מְעֻשְׂרֵי הֵן, נֶאֱמָן, שֶׁהִפָּה

רבנו עובדיה מברטנורא

ובחזקת טמאים: **טול אתה הלח.** שהוכשר לקבל טומאה, ואני היבש שלא הוכשר לקבל טומאה. לפי שאסור לחבר למכור לעם הארץ לח ויבש כדתנן לעיל בפרק שני: **י טול אתה עבודה זרה ואני מעות.** אף על גב דחלופי עבודה זרה ויין נסך אסורים בהנאה, הכא שרי עד שלא באו לידו, משום דירושת גר את אביו אינה מן התורה אלא מדברי סופרים. ולא דמי לחבר ועם הארץ שירשו את אביהם עם הארץ, דאפילו קודם שבאו לידו אסור לומר לו טול אתה חטים ואני שעורים, דהתם הוויא דאורייתא והווי כאלו בא לידו: **יֵא סוריא.** הם ארצות שכבש דוד שלא היו מארץ ישראל כגון ארם נהרים וארם צובה, ולפי שעדיין לא נבבשה כל ארץ ישראל לפיכך לא קדשו בקדושת הארץ, אף על פי שהיה כיבוש של רבים ובמקצת דינים היא כארץ ישראל ובמקצת דינים היא כחוצה לארץ. והקונה פירות בסוריא אינו חייב להפריש מהן דמאי, לפי שרוב פירות הנמכרים בסוריא מחוצה לארץ הן באים, הלכך כי אמר מעושרין הן נאמן, מגו דאי בעי אמר של חוצה לארץ הן והיה נאמן, כדתנן בפרק קמא מכויב ולהלן נאמן, השתא נמי כי אמר של ארץ ישראל הם ועשרתים, נאמן: **שהפה שאסר.** כשאמר של ארץ ישראל הם וחייבים במעשר, הוא הפה שהתיר כשאמר עשרתים, וכי היכי דמהימנין ליה במאי דאסר כשאמר של ארץ ישראל הם, נהמניה נמי במה שהתיר כשאמר עשרתים: **משלי הן.** מן השדה שיש לי כאן בסוריא חייבים לעשר, דבפירות של סוריא גזרו על הדמאי כשידוע שגדלו שם: **ואם ידוע שיש לו שדה.** אין כאן הפה שאסר הוא הפה שהתיר, דכיון שידוע שיש לו שדה

it, is the same mouth which permitted it. If it was known that he had a field in Syria [in which case it was not the seller's mouth which prohibited it. Since we may assume it came from his field without his statement, hence he is not believed to say; But it was

tithed and therefore]; the purchaser is bound to tithe it. (12) If an *am ha'aretz* said to a *chaver*; Buy for me a bundle of vegetables or; Buy for me a loaf of bread, the *chaver* buys it without any intent [one for himself and one for the *am ha'aretz*, and he gives it to him, and he is absolved [from tithing it]. But if the *chaver* said; This one I buy for myself and this one for my friend, and then the two purchases were mixed up, he is now bound to tithe [both purchases; since he might be giving him the one he purchased for himself, and it is prohibited for a *chaver* to hand out untithed produce]. Even if the purchase [for the *am ha'aretz*] is one hundred [bundles and for himself only one bundle and they got mixed up, he now has to tithe all of them. It may be said of each bundle, that this was the one he purchased for himself which is prohibited for him as a *chaver* to hand out untithed].

בנו עובדיה מברטנורא

מסתמא משדהו הביא הפירות, ולא היה נאמן לומר מחוצה לארץ הם באים, הלכך כי אמר עשרתים, אינו נאמן, דליכא מגו: **יב עם הארץ שאמר לחבר קח לי.** כגון שהיה החבר הולך לשוק לקנות ירק לעצמו, ואמר לו עם הארץ קח לי גם כן אגודה של ירק, ולקח חבר שתי אגודות סתם, ולא פירש זו לי וזו לעם הארץ, פטור מלעשר אותה שנתן לעם הארץ, דיש ברירה כשנותנה לעם הארץ שזו היא אותה שלקח מתחילה לצורכו, ואין חבר מחליפה בשלו. פירוש אחר מהירושלמי, עם הארץ שאמר לחבר קח לי אגודת ירק והמוכר חבר הוא, ויודע שזה הלוקח בשביל עם הארץ הוא לוקח ולא לקח החבר לעצמו כלום, פטורה האגודה הזאת ממעשר דמאי, שכיון שהמוכר חבר ויודע שלצורך עם הארץ הוא קונה אינו מוכר לו אלא אם כן עישר, דהכי אמרינן לעיל פ"ב שאסור למכור לעם הארץ אלא אם כן עישר תחלה. אבל אם קנה החבר אחת לעצמו ואחת לעם הארץ ונתערבו חייב לעשר, דשמא מה שמכר לו לעצמו אינו מעושר, שהמוכר לחבר אינו צריך לעשר, והקונה, עליו מוטל לעשר כדאמרן לעיל פ"ב: **ואפילו הן מאה.** ואפילו נתערבה אחת שלו במאה של עם הארץ: **גלוסקן.** כבר לחם יפה:

Gemara Berakhot, 20a

גמרא ברכות דף כ.

Said Rabbi Papa to Abaye: How is it that for the former generations miracles were performed and for us miracles are not performed? It cannot be because of their [superiority in] study, because in the years of Rav Yehudah the whole of their studies was confined to *Nezikin*, while we study all six

Orders. And when Rav Yehudah came to [the Tractate] *Ukzin* [to the law]; "If a woman preserves vegetables in a pot" or, according to others, "olives preserved with their stalks are pure [if after they were preserved, their leaves or stalks touched an impurity, even though before their preservation since they are handled through their leaves or stalks if they touch an impurity the vegetables or olives themselves become defiled]," he [Rav Yehudah] used to say;

שָׁאָסֵר הוּא הַפֶּה שֶׁהִתִּיר. וְאִם יָדוּעַ שֶׁיֵּשׁ לוֹ שָׂדֶה אַחַת בְּסוּרְיָא, חֵיב לְעֶשֶׂר: **יב עם הארץ שאמר לחבר, קח לי אגדת ירק, קח לי גלוסקן אחד, לוקח סתם ופטור.** ואם אמר, שלי זה, וזה של חברי, ונתערבו, חייב לעשר, ואפילו הן מאה:

אָמַר לִיה רַב פָּפָא לְאַבְי מַאי שְׁנָא רַאשׁוֹנִים דְּמִתְרַחֵשׁ לְהוּ נִיסָא וּמַאי שְׁנָא אֲנִן דְּלֵא מִתְרַחֵשׁ לָן נִיסָא אִי מִשׁוּם תְּנוּנֵי בְּשַׁנֵּי דְרַב יְהוּדָה כּוּלֵי תְּנוּנֵי בְּנִזְיָקִין הָוּה וְאֲנִן קָא מִתְנַיִן שִׁיתָא סְדְרֵי וְכִי הָוּה מְטִי רַב יְהוּדָה בְּעוֹקְצִין הָאֵשָׁה שְׂכוּבָשֶׁת יָרֵק בְּקִדְרָה וְאִמְרֵי לָהּ זֵיתִים שְׂכַבְשֵׁן בְּטַרְפֵּיהֶן טְהוּרִים אָמַר הוּוּיֹת

I see all the difficulties of [my Masters] Rav and Shmuel here [i.e., these laws are as difficult for me as all the difficulties of Rav and Shmuel] and we have thirteen versions of Ukzin. And yet when Rav Yehudah drew off one shoe [in preparation for prayer], rain would come down, whereas we torment ourselves, cry loudly, yet no notice is taken of us! He replied: The former generations used to be ready to sacrifice their lives for the sanctity of [God's] name; we do not sacrifice our lives for the sanctity of [God's] name. There was the case of Rav Adda bar Ahava who saw a heathen woman wearing a red dress in the street, and thinking that she was an Israelite woman, he rose and tore it from her [because of the lack of modesty]. It turned out that she was a heathen woman, and they fined him four hundred zuz. He said to her: What is your name? She replied: Mathun. Mathun, Mathun, he said to her: that makes four hundred zuz [Mathun in Aramaic means two hundred, thus Mathun twice, is four hundred]. Rabbi Giddal was accustomed to going and sitting at the gates of the bathing place [i.e., *mikvah*]. He used to say to the women [who came to immerse]; Immerse

thus, or immerse thus. The Rabbis said to him: Is the Master not afraid lest his passion get the better of him? — He replied: They seem to me like so many white geese. Rabbi Yochanan was accustomed to going and sitting at the gates of the bathing place. He said: When the daughters of Israel come up from bathing they look at me and they have children as handsome as I am. Said the Rabbis to him: Is the Master not afraid of the evil eye? — He replied: I come from the seed of Yosef, over whom the evil eye had no power, as it is written; “Yosef is a gracious son, a son who finds grace in the eye that beholds him [lit. above the eye].” (Genesis 49:22) And Rabbi Avahu said in regard to this, do not read “*aley ayin*,” but “*oley ayin*” [i.e., rising above the evil eye]. Rabbi Yose son of Rabbi Chanina derived it from this text; “And may they abundantly proliferate like fish [ve-yidgu] within the land.” (ibid 48:16) Just as the fish [*dagim*] in the sea are covered by water and the evil eye has no power over them, so the evil eye has no power over the seed of Yosef. Or, if you prefer I can say: The evil eye has no power over the eye which refused to feed itself on that which did not belong to it [i.e., Potiphar's wife].

דַּרְבַּ וְשִׁמּוּאֵל קָא חֲזִינָא הֵכָא וְאַנְּן קָא מְתַנִּינְן
בְּעוֹקְצִין תְּלִיסַר מְתִיבְתָּא וְאֵילּוּ רַב יְהוּדָה כִּי הוּהוּ
שְׁלִיף חַד מְסָאנִיָּה אֲתִי מְטָרָא וְאַנְּן קְמַצְעֲרִינְן נַפְשִׁין
וּמְצַנְחָא קָא צְוַחֲחִינְן וְלִית דְּמַשְׁגַּח לָן. אָמַר לִיָּה קִמְפָּאִי
הוּוּ קָא מְסָרִי נַפְשִׁיהוּ אֲקֻדוּשַׁת הַשֵּׁם אָנְן לֹא מְסָרִינְן
נַפְשִׁין בְּקֻדוּשַׁת הַשֵּׁם. כִּי הָא דַּרְבַּ אָדָּא בַר אֶהֱבָה
חֲזִיָּה לְהֵיא נְכָרִית דְּהוּת לְבִישָׁא כְּרַבְלָתָא בְּשׁוּקָא
סָבַר דְּבַת יִשְׂרָאֵל הִיא קָם קְרַעִיהָ מִינָהּ אֲגְלָאִי מְלַתָּא
דְּנְכָרִית הִיא שְׁיִמּוּהָ בְּאַרְבַּע מָאָה זֻזִי. אָמַר לָהּ מַה
שְׁמְךָ אֲמָרָה לִיָּה מְתוּן אָמַר לָהּ מְתוּן מְתוּן אַרְבַּע מָאָה
זֻזִי שְׁוִיָּה. רַב גִּידָל הוּוּ רַגִּיל דְּהוּהוּ קָא אֲזִיל וְיִתִּיב
אַשְׁעָרִי דְּטְבִילָה אָמַר לָהּ הֵכִי טְבִילָה וְהֵכִי טְבִילָה
אֲמָרִי לִיָּה רַבְּנָן לֹא קָא מְסַתְפִי מִרְ מִיִּצְרַר הָרַע אָמַר
לָהּ דְּמִיָּין בְּאַפְפָּאִי כִּי קֹאקִי חִיּוּרִי. רַבִּי יוֹחָנָן הוּוּ רַגִּיל
דְּהוּהוּ קְאֲזִיל וְיִתִּיב אַשְׁעָרִי דְּטְבִילָה אָמַר כִּי סִלְקִין
בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל וְאֲתִיָּין מְטְבִילָה מְסַתְכְּלִין בִּי וְנַהוּי לָהּ
זְרַעָא דְּשְׁפִירִי כּוֹתִי. אָמַרוּ לִיָּה רַבְּנָן לֹא קָא מְסַתְפִי
מִרְ מִעֵינָא בִישָׁא. אָמַר לָהּ אָנָּא מְזַרְעָא דְּיוֹסֶף
קְאֲתִינָא דְּלֹא שְׁלֵטָא בִּיהָ עֵינָא בִישָׁא דְּכִתִּיב (בְּרַאשִׁית
מ"ט) בֶּן פֶּרֶת יוֹסֶף בֶּן פֶּרֶת עָלֵי עֵין וְאָמַר רַבִּי אֲבָהוּ
אֵל תִּקְרִי עָלֵי עֵין אֲלֵא עוֹלֵי עֵין. רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי
חֲנִינָא אָמַר מֵהֵכָא וְיִדְגוּ לְרַב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ מַה דְּגִים
שְׂבִיִּים מִים מְכַסִּין עֲלֵיהֶם וְאֵין עֵין הָרַע שׁוֹלֶטֶת בְּהֶם
אַף זְרַעוּ שֶׁל יוֹסֶף אֵין עֵין הָרַע שׁוֹלֶטֶת בְּהֶם וְאֵי בְּעִית
אֵימָא עֵין שְׁלֵא רַצְתָּהּ לְזוּן מִמָּה שְׁאַנּוּ שְׁלוּ אֵין עֵין
הָרַע שׁוֹלֶטֶת בּוּ:

Practical Law:

הלכה

Rambam, Laws of Prayer, Ch. 2

הרמב"ם הלכות תפלה פרק ב'

(1) On Yom Kippur, in each of the five prayer services, a person says an *Amidah* prayer consisting of seven blessings: The first and last three that are always said and the middle one, on the subject of the day. In each one of the prayer services, he concludes the middle blessing with the words; King over all the Universe, Who sanctifies the Jewish People and the Day of Atonement. If Yom Kippur falls on the Sabbath, he concludes this blessing at every prayer service with the words, King of all the Universe, Who sanctifies the Sabbath, the Jewish People, and the Day of Atonement.

(2) To what does this apply? To the fast day of Yom Kippur of ordinary years, but on the Yom Kippur of the Jubilee Year, a person says nine blessings in the *Amidah* of the additional [*mussaf*] prayer service, just as in

the additional [*mussaf*] prayer of Rosh HaShanah, and they are the very same blessings, no less and no more. But they are said only when the Jubilee is observed. (3) Whenever a person recites the *Amidah* prayer, he precedes the first blessing with the words; (Psalms 51:17) "Lord, open my lips, and let my mouth will speak of Your praise." And he concludes the prayer by saying; (Psalms 19:15) "May the words of my mouth and the thoughts of my heart be pleasing before You ...." and then, he steps backwards.

א ביום הכפורים מתפלל בכל תפלה מחמש תפלות שבע ברכות שלש ראשונות ושלש אחרונות ואמצעית מעין היום וחותרם בכל אחת מהן מלך על כל הארץ מקדש ישראל יום הכפורים ואם חל להיות בשבת חותרם בכל תפלה מהן מלך על כל הארץ מקדש השבת וישראל יום הכפורים: ב במה דברים אמורים ביום צום של כל שנה ושנה אבל ביום צום של שנת היובל מתפלל תפלת המוספין תשע ברכות כמו שמתפלל במוסף ראש השנה והן אותן הברכות עצמן לא פחות ולא יותר ואין מתפללין אותן אלא בזמן שהיובל נוהג: ג בכל תפלה מהתפלות פותח קודם לברכה ראשונה ה' שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך וכשהוא חותרם בסוף התפלה אומר יהיו לרצון אמרי פי וגו' ואחר כך צועד לאחוריו:

PEKUDAI FOR MONDAY

פקודי ליום שני

TORAH

תורה

יכוין בקריאת ארבעה פסוקים אלו שהם כנגד ד דמילוי יוד דשם ב'ין להשאיר בו הארה מתוספת הרוח משבת שעברה

כּו וַיְהִי מֵאֵת פֶּכֶר הַכֶּסֶף לְצִקָּת אֵת אֲדָנִי כּו וְהָיָה מֵאָה כִּכְרִין דִּכְסָף לְאַתְכָּא יְת סְמְכִי קוּדְשָׁא וְיִת

(27) And the hundred *kikar* of silver [were used] to cast the sockets of the

RASHI

רש"י

(כו) לְצִקָּת. בתרגומו לְאַתְכָּא: אֵת אֲדָנִי — [This word is to be understood] as it is translated [by Onkelos, namely:]

[נתך] "metal," named such because it is cast (נתך) "to pour" [related to the word מתכת, "metal," named such because it is cast] (see Rashi 9:33 above). **The sockets of the Sanctuary** — [used as bases] for the planks